

Z boje proti falešným lékům se stává výnosný byznys

MF DNES 14 Feb 2018 +1 more Pavel Svačina redaktor MF DNES

Česká firma Optaglio, která dodává do celého světa mikrohologramy proti padělání dokladů a bankovek, narazila na zlatou žílu ve farmaceutickém průmyslu. Jen v posledním čtvrtletí loňského roku dodala tyto protipadělatelské prvky na více než 10 milionů balení léků a léčivých přípravků. V dalších letech v tomto segmentu očekává silný růst.

„Vypadá to na velký byznys za dobré peníze na mnoho let dopředu,“ potvrzuje Petr Hampl, mluvčí Optaglia. Společnost očekává, že letos do zdravotnictví dodá mikrohologramy za zhruba 40 milionů eur, tedy za více než miliardu korun.

Firma ve svém technologickém centru ve středočeských Lochovicích na Berounsku, otevřeném v roce 2015, vyvinula speciální mikrohologramy, které se přidávají na platička s pilulkami. Lidskému oku je tato ochrana téměř skrytá a doplňuje již používané viditelné prvky. Optaglio tak umožňuje identifikovat i ty padělky, které překonaly základní ochrannou bariéru a dostaly se do oběhu.

Farmaceutické firmy dosud novinku testovaly, teď ochranu začaly odebírat ve velkém. „Zakázky v tomto oboru jsou dlouhodobé. Když výrobce léků naše zabezpečení jednou otestoval a začal odebírat, nejspíš v tom bude pokračovat celé roky, dokud nezačne mít podezření, že se překonalo, a musí sáhnout po něčem pokročilejším,“ dodává Hampl.

Výrobci léků se snaží proti padělatelům bojovat pomocí skrytých prvků na obalech dlouhodobě. Dosud k tomu používali neviditelný či infračervený inkoust. Mikrohologramy z Lochovic jsou řádově pokročilejší a odolnější vůči pokusům o imitaci. Jsou to miniaturní částice, které se při pohledu pouhým okem jeví jako kovový prach. Pod zvětšovací sklem jsou patrné pravidelné tvary a písmena či obrázky vyleptané na každém zrnku. Mikroskop pak umožní vidět na každé takové částici plný hologram včetně všech vizuálních efektů.

Z cestovních pasů do lékáren

Podle manažera vývojového centra Optaglia Tomáše Karenského jsou tyto miniaturní prvky účinné i proti padělatelům, kterým se podaří napodobit základní ochranné prvky, jako jsou vodoznak, čárový kód nebo jednoduchý hologram. Nemohou totiž vědět, zda obal neobsahuje další úroveň ochrany. „Obvyklý technologický závod, kdy vymýšlíme stále nové prvky a útočníci se je pokoušejí napodobit, je tak do značné míry eliminován,“ řekl Karenský.

Optaglio je jedním z největších světových dodavatelů bezpečnostních hologramů. Hlavní výnosy má ze zabezpečení dokladů, bankovek a dalších listin, které dodává na více než 50 trhů světa. „Nasazování pokročilejších technologií, původně vyvinutých pro ochranu cestovních pasů, by mělo zmírnit problém s paděláním léčiv,“ říká Hampl.

I když výrobci balení s léky mnohdy vybavují ochrannými prvky a někdy nasazují i systémy sledování pohybu jednotlivých krabiček, nedaří se vytlačit

Pod mikroskopem Speciální mikrohologram od firmy Optaglio.

padělky z trhu. „Odhaduje se, že až polovina léků prodávaných přes internet jsou padělky,“ dodal Hampl.

Řešení hledají i sami výrobci léčiv. Skupina Sanofi, pod níž v Česku spadá například značka Zentiva, má vlastní specializovanou laboratoř ve francouzském Tours, kde analyzuje všechny podezřelé výrobky, jež se mohou objevit na trhu. „V souvislosti s připravovanou evropskou legislativou na ochranu proti padělání, která vstoupí v platnost v únoru 2019, bude na všech krabičkách skupiny Sanofi umístěn unikátní 2D kód. Ten obsahuje veškeré informace prokazující původ konkrétního balení léčiva,“ říká mluvčí firmy Libor Kytýr. Zároveň bude na krabičce umístěn ochranný prvek proti jejímu neoprávněnému otevření.

Státní ústav pro kontrolu léčiv uvádí, že padělky a nelegální přípravky se v Česku objevují výhradně v nelegální